הן רבים עתה עם הארץ והשבתם אתם מסבלתם׃
ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם ואת שטריו
לאמר׃ לא תאספון לתת תבן לעם ללבן הלבנים
כתמול שלשם הם ילכו וקששו להם תבן׃ ואת
מתכנת הלבנים אשר הם עשים תמול שלשם
תשימו עליהם לא תגרעו ממנו כי נרפים הם
על כן הם צעקים לאמר נלכה נזבחה לאלהינו׃
תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו
בדברי שקר׃ ויצאו נגשי העם ושטריו ויאמרו
אל העם לאמר כה אמר פרעה אינני נתן לכם
תבן׃ אתם לכו קחו לכם תבן מאשר תמצאו כי
אין נגרע מעבדתכם דבר׃ ויפץ העם בכל ארץ
מצרים לקשש קש לתבן׃ והנגשים אצים
לאמר כלו מעשיכם דבר יום ביומו כאשר בהיות
התבן׃ ויכו שטרי בני ישראל אשר שמו עלהם
נגשי פרעה לאמר מדוע לא כליתם חקכם ללבן
כתמול שלשם גם תמול גם היום׃ ויבאו שטרי
בני ישראל ויצעקו אל פרעה לאמר למה
תעשה כה לעבדיך׃ תבן אין נתן לעבדיך ולבנים
אמרים לנו עשו והנה עבדיך מכים וחטאת
עמך׃ ויאמר נרפים אתם נרפים על כן אתם
אמרים נלכה נזבחה ליהוה׃ ועתה לכו עבדו
ותבן לא ינתן לכם ותכן לבנים תתנו׃ ויראו שטרי
בני ישראל אתם ברע לאמר לא תגרעו מלבניכם
דבר יום ביומו׃ ויפגעו את משה ואת אהרן

כען עמא דארעא ותבטלון יתהון
מעבידתהון׃ ופקיד פרעה ביומא ההוא
ית שלטוני עמא וית סרכוהי למימר׃
לא תוספון למתן תבנא לעמא
למרמי לבנין כמאתמלי ומדקמוהי
אנון יזלון ויגבבון להון תבנא׃
וית סכום לבניא די אנון עבדין
מאתמלי ומדקמוהי תמנון עליהו׳
לא תמנעון מניה ארי בטלנין אנון
על כן אנון מצוחין למימר ניזיל
נדבח קדם אלהנא׃ יתקף פלחנא
על גבריא ויתעסקון ביה ולא
יתעסקון בפתגמין בטילין׃ ונפקו
שלטוני עמא וסרכוהי ואמרו
לעמא למימר כדנן אמר פרעה לית
אנא יהיב לכון תבנא׃ אתון אזילו
סבו לכון תבנא מאתר די תשכחון
ארי לא אתמנע מפלחנכון מדעם ס
ואתבדר עמא בכל ארעא דמצרים
לגבבא גלי לתבנא׃ ושלטוניא
דחקין למימר אשלימו עבידתכון
פתגם יום ביומיה כמא די הויתון
עבדין כד אתיהיב לכון תבנא׃
ולקו סרכי בני ישראל די מנו
עליהון שלטוני פרעה למימר מדין
לא אשלימתון גזירתכון למרמי
לבנין כמאתמלי ומדקמוהי
אף אתמלי אף יומא דין׃ ואתו
סרכי בני ישראל וצוחו קדם פרעה למימ׳
למה תעביד כדין לעבדך׃
תבנא לא מתיהיב לעבדך ולבנ׳
אמרין לנא עבידו והא עבדך
לקן וחטן עליהון עמך׃ ואמר
בטלנין אתון בטלנין על כן אתון
אמרין ניזיל נדבח קדם ייי׃ וכען
אזילו פלחו ותבנא לא מתיהיב
לכון וסכום לבניא תתנון׃ וחזו סרכי
בני ישראל יתהון בביש למימר לא
תמנעון מלבניכון פתגם יום ביומיה׃

עתה עם הארץ שהעבוד׳
מוטלת עליהם ואתם משבית׳
אותם מסבלותם הפסד גדול
הוא זה: והנגשים מצריים
היו והשוטרים ישר׳ היו הנוגש
ממונה על כמה שוטרים
והשוטר ממונה לרדות בעושי
המלאכה: תבן אישטובלא
היו גובלין אותו עם הטיט:
לבנים טיוולש שעושין מטיט
ומייבשין אותן בחמה ויש
ששורפין אותן בכבשן: כת׳
שלשם כאשר הייתם עושים
עד הנה: וקששו ולקטו:
ואת מתכנת הלב׳ סכום חשבון
הלבנים שהיה כל אחד עוש׳
ליום כשהיה התבן ניתן להם
אותו סכום תשימו עליהם גם
עתה למען תכבד העבודה עליה׳:
כי נרפים מן העבודה הם לכך
לבם פונה אל הבטלה וצועק׳
לאמר נלכה וגו׳ ואת מתכנת ותוכן
לבנים לא מתכן עליונ׳
את הכסף המתוכן כלם ל׳
חשבון הם: נרפים המלאכה
רפויה בידם ועזובה והם
והם נרפים ממנה רפויין
בלע״ז: ואל ישעו בדברי שק׳
ואל יהגו וידברו תמיד
בדברי רוח לאמר נלכה נזבחה
ודומה לו וישעה בחקיך
תמיד ואשתעשעה לשון
וספר ואשתעשע ואין אית׳
לו: ואל ישען ל׳ ויפן אליהם
ואל קין לא שעה ולפרש
ואל ישעו ואל יפנו שאם
כן היה לו לכתוב ואל ישעו
אל דברי שקר כי כן גזרת
כלם ישעה האדם אל עושהו
ולא שעו אל קדוש ישראל
ולא ישעה אל המזבחות ולא
מצאתי שימוש של בית אצלם
אחריהם אבל אחר לשון דבור
במשמש לדבר בדבר על׳
שימוש בית כגון הנדברים

בך ותדבר מרים ואהרן במשה המלאך הדובר בי
לדבר בם ואדברה בעדותיך וגו׳ ואל ישעו בדבר׳
שקר אל יהיו נדברים בדברי שוא והבאי ויתפלגו
קחו לכם תבן וצריכים אתם לילך בזריזות כי אין
נגרע דבר מכל סכום לבנים שהייתם עושים
ליום בהיות התבן נתון לכם מזומן מאלי
ומאליו: לקשש קש לתבן לאסוף אספה
לצורך תבן הטיט קש לשון לקוט
על שם שדבר המתפזר הוא וצריך לקוששו הוי׳
דבר קש בשאר מקראות: אצים דוחקים: דבר יום
ביומו חשבון של יום כלו ביומו כאשר עשיתם
בהיות התבן מוכן: ויכו שוטרי בני ישר׳ השוטרים

ישראלים היו וחסים על חבריהם מלדוחקם וכשהיו
משלימים הלבנים לנגשים שהם מצרים והיה חסר
מן הסכום היו מלקים אותם על שלא דחקו את
עושי המלאכה לפיכך זכו אותן שוטרים להיות
סנהדרין ונאצל מן הרוח אשר על משה והושם
עליהם שנ׳ אספה לי שבעים איש מזקני ישר׳
מאותם שידעת הטובה שעשו להם במצרים
כי הם זקני העם ושוטריו: ויכו שוטרי בני ישר׳
אשר שמו נגשי פרעה אותם לשוטרים עליהם
לאמר מדוע למה ויכו לפי שהיו אומ׳ להם מדוע
לא כליתם גם תמול גם היום חק הקצוב עליכם
ללבן כתמול שלשם שהוא יום שלפני תמול

והוא היה בהיות התבן נתון להם [illegible]
תבן אין נתן הנגשים התבן: ולבנים אומרי׳
לנו הנגשים עשו כמנין הראשון: וחטאת עמך׳
אילו היה נקוד פתח הייתי אומ׳ שהוא דבוק
ואומ׳ ודבר זה חטאת עמך הוא עכשיו שהוא
קמוץ שם דבר הוא וכן פירושו ודבר זה מביא
חטאת על עמך כאילו כתוב וחטאת לשון
כמו בנקודה בית לחם שהוא כמו לבית לחם׳
וכן הרבה: ותכן לבנים חשבון הלבנים וכן את
הכסף המתוכן המנוי כמו שאומר בנעמן ויצר
ויצורו וימנו את הכסף: ויראו שוטרי בני ישר׳
את חבריהם הנרדים ונחוצים ברעה אשר מצאו
אותם ברעה [illegible] אותם בהכבידם

הכבידם עליהם לאמר לא
תגרעו וגו׳: ויפגעו האנשים
מישר׳ את משה ואת אהרן
וגו׳ ורבותינו אמרו כל נצים
ונצבים דתן ואבירם היו של׳
בהם יצאו נצבים [illegible]
לעם הזה [illegible]
[illegible] קול אני על׳
ששלחתני: הרע לשון הפעל׳
הוא הרבה רעה עליהם [illegible]
[illegible]
על [illegible] לנו כמעבידים